

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0193

Profesija

Namdaris

Kvalifikācijas līmenis

3

Nodarbinātības apraksts

Namdaris ir būvniecības speciālists, kurš ieguvis profesionālo vidējo izglītību, nepieciešamo praktiskā darba pieredzi un sagatavots kvalificētam darbam būvniecībā koka konstrukciju veidošanā. Namdaris pārvalda kokapstrādes pamatus, veic koksnes mehānisko apstrādi, pārzina koka būvkonstrukciju izgatavošanas tehnoloģiju un izbūvi, veic koka grīdas ierīkošanu, jumtu konstrukciju izbūvi, veic koka ēku montāžas darbus un remontdarbus, kā ar tradicionālajiem elementu sasaistīšanas paņēmieniem, tā arī izmantojot modernos risinājumus. Namdaris pārzina citu būvdarbu tehnoloģiju (veidņu izgatavošana un uzstādīšana, betonēšanas darbi, siltumizolācijas ierīkošanas darbi, jumtu segumu ierīkošanas darbi).

Profesionālajā jomā spēj lasīt rasējumus, veikt nepieciešamus aprēķinus, patstāvīgi izplānot veicamā darba operācijas, organizēt darba vietu, pārzina un ievēro darba drošības, ugunsdrošības un sanitārijas prasības.

Namdaris var strādāt būvfirmās un celtnieku brigādēs, kā arī patstāvīgi izpildīt namdara darbus jaunbūvēs, remontējamās un rekonstruējamās ēkās.

Pienākumi	Uzdevumi
1. Organizēt darbu atbilstoši drošības tehnikas noteikumiem un tehnoloģijas prasībām.	1.1. Uzsākot darbus izplānot materiālu, instrumentu un inventāra izvietošanu atbilstoši darba drošības noteikumiem. 1.2. Veikt instrumentu un mehānismu pārbaudi. 1.3. Sagatavot darbam instrumentus un palīgierīces. 1.4. Ievērot instrumentu (roku, elektrisko, pneimatisko) tehniskās ekspluatācijas un apkopes noteikumus. 1.5. Uztādīt palīgierīces – inventārās pastatnes un sastatnes, montāžas iekārtas un ierīces, atbilstoši darba drošības prasībām. 1.6. Izmantot darba procesā piemērotus individuālās aizsardzības līdzekļus. 1.7. Pareizi organizēt darba vietu, uzturēt darba kārtībā instrumentus un mehānismus. 1.8. Ievērot darba higiēnas prasības.
2. Veikt darba izpildīšanai nepieciešamo materiālu sagatavošanas darbus.	2.1. Izvēlēties darbam atbilstošus materiālus. 2.2. Novērtēt kokmateriālu kvalitāti. 2.3. Atklāt un novērst kokmateriālu defektus. 2.4. Noteikt nepieciešamo materiālu daudzumu darba apjoma veikšanai. 2.5. Pareizi nokraut un glabāt kokmateriālus.
3. Izvēlēties un pielietot instrumentus un mehānismus atbilstoši tehnoloģijai un darba uzdevumam.	3.1. Izvēlēties piemērotu instrumentu. 3.2. Apkalpot un pārbaudīt namdara darbu mehānismus un elektroinstrumentus. 3.3. Strādāt ar namdara darbu instrumentiem. <ul style="list-style-type: none"> 3.3.1. Veikt kokmateriālu zāģēšanas darbus ar ripzāģmašīnām, ķēdes zāģmašīnām, rokas zāģiem. 3.3.2. Veikt kokmateriālu un sagatavju garenfrēzēšanu (ēvelēšanu) ar taisnošanas, biezumapstrādes garenfrēzmašīnām, ar elektrisko ēveli un rokas ēveli. 3.3.3. Veikt kokmateriālu frēzēšanu. 3.3.4. Izveidot urbumus ar vienvārpstu urbšanas mašīnām, ar elektriskām un rokas urbmašīnām. 3.3.5. Izveidot tapu u.c. dobumus sagatavēs, ar urbšanas – dobšanas, dobšanas mašīnām un elektriskajiem kaltiem. 3.4. Kopt un uzglabāt instrumentus un mehānismus.

<p>4. Veikt namdara darbus celtniecībā.</p>	<p>4.1. Sagatavot kokmateriālus (griezt, tēst, zāgēt, ēvelēt, kalt, urbt).</p> <p>4.2. Apstrādāt kokmateriālus veidojot būvkonstrukciju savienojumus (metinājumus, potējumus, paplatinājumus, stūra savienojumus, "T"-veida savienojumus, naglotos, skrūvētos un skavotos savienojumus utt.).</p> <p>4.3. Izgatavot un montēt koka statņus un pastatņus.</p> <p>4.4. Izgatavot un uzstādīt veidņus.</p> <p>4.5. Montēt koka karkasa un vairogu ēkas.</p> <p>4.6. Izgatavot un uzstādīt koka pārsegumus un jumta konstrukcijas</p> <p>4.7. Uzklāt jumta segumu (no gabalveida materiāliem, piemēram, viļņotās plāksnes, šķindeļi, kārņiņi.</p> <p>4.8. Uzstādīt logu un durvju blokus.</p> <p>4.9. Izgatavot un uzstādīt vienkāršas koka kāpnes.</p> <p>4.10. Ielikta koka un kokmateriālu grīdu.</p> <p>4.11. Uzstādīt koka un ģipškartona starpsienas.</p> <p>4.12. Apšūt sienas ar loksnes materiāliem.</p> <p>4.13. Izveidot koka žogu.</p> <p>4.14. Remontēt koka ēkas.</p> <p>4.15. Ierīkot siltumizolāciju.</p> <p>4.16. Veikt koka būvkonstrukciju apdari.</p>
<p>5. Izpildīt kokizstrādājumu ķīmiskās aizsardzības pasākumus, pielietojot nemehānizētās materiāla uzklāšanas metodes vai iegremdēšanu</p>	<p>5.1 Sagatavot darbam aizsardzības sastāvu.</p> <p>5.2 Sagatavot darbam iekārtu vai instrumentu.</p> <p>5.3 Veikt sastāva uzklāšanu.</p> <p>5.4 Ievērot drošības tehnikas un darba higiēnas noteikumus.</p>
<p>6. Izmantot darba procesā nepieciešamo tehnisko dokumentāciju.</p>	<p>6.1. Izprast celtniecības rasējumus.</p> <p>6.2. Izprast konstrukciju rasējumus un montāžas shēmas.</p> <p>6.3. Izvēlēties materiālus pēc projekta.</p>
<p>7. Kontrolēt izpildītā darba kvalitāti.</p>	<p>7.1 Pārbaudīt atbilstību rasējumiem un projektam.</p> <p>7.2 Vizuāli izvērtēt izpildīta darba kvalitāti.</p>
<p>8. Ievērot vispārējās un speciālās drošības tehnikas, elektrodrošības, ugunsdrošības un dabas aizsardzības noteikumus.</p>	<p>8.1 Iziet likumdošanā noteiktās instruktāžas un medicīniskās pārbaudes.</p> <p>8.2 Strādāt pielietojot darbā drošus darba paņēmienus.</p> <p>8.3 Izmantot individuālos darba aizsardzības līdzekļus.</p> <p>8.4 Izmantot piemērotu darba apģērbu.</p> <p>8.5 Veikt pirmās neatliekamās palīdzības pasākumus.</p> <p>8.6 Prasmīgi rīkoties ugunsgrēka izcelšanās gadījumā.</p> <p>8.7 Saudzīgi rīkoties ar materiāliem, nepieļaut vides piesārņošanu.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi:

- Organizatoriskie - darbs veicams patstāvīgi vai komandā.
- Fizikālie - iespējams darbs pazeminātas temperatūras apstākļos.
- Bioloģiskie – Nav
- Ķīmiskie - Iespējama saskare ar apdares un koksnes ķīmiskās aizsardzības materiāliem.

Īpašās prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai: - Darbs augstumā.

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Izprast būvniecības, kokizstrādājumu un koka konstrukciju rasējumus. • Veikt uzmērījumus un izgatavot darba skices. • Veikt vienkāršu koka konstrukciju aplēsi. • Atšķirt kokmateriālus un koku sugas. • Izprast un ievērot koksnes īpašības, uzbūvi un vainas. • Izvērtēt koksnes un kokmateriālu kvalitāti. • Ievērot kokmateriālu žāvēšanas un uzglabāšanas principus. • Izvērtēt koksnes materiālu apstrādes kvalitāti. • Mērīt un aizzīmēt • Izvēlēties un sagatavot izejmateriālus darbam, kā arī racionāli tos izmantot. • Izvēlēties koksnes materiālus un apstrādes veidu. • Sagatavot darbam iekārtas, instrumentus, palīgiecības un pārbaudīt to atbilstību darba drošības tehnikas prasībām. • Apstrādāt koksni ar darbarīkiem un elektriskajiem rokas instrumentiem. • Izgatavot koka un koksnes materiālu savienojumus. • Atšķirt un pielietot galvenās kokapstrādes pozīciju tipa darbmašīnas. • Veikt apaļkoku un zāģmateriālu mehānisko apstrādi izgatavojot koka elementus un būvkonstrukcijas. • Veikt koka būvelementu savienošanu: <ul style="list-style-type: none"> - sadur savienojumi, - paplatinājumi, - stūru savienojumi, - krusteniskie savienojumi, savienojumi ar tapām u.c. • Montēt koka māju konstrukcijas un ēku koka konstrukcijas: <ul style="list-style-type: none"> - montēt koka karkasa elementus, - montēt koka pārsegumu elementus, - ierīkot koka karkasa starpsienas, - ierīkot apšuvumu t.sk. ar loksnes materiāliem, - veikt jumta montāžas darbus, - ierīkot dēļu grīdas, - montēt logu un durvju blokus utt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ievērot būvniecības reglamentējošus dokumentus. • Ievērot darba drošību. • Kontrolēt kvalitāti. • Pielietot būvniecības terminoloģiju. • Apzināt un strādāt ar tehnisko literatūru. • Izprast ēku konstruktīvus un arhitektoniskus elementus. • Orientēties būvmateriālu piedāvājumā. • Orientēties būvlaukuma infrastruktūrā. • Ievērot darba tehnoloģisko secību. • Strādāt un kopt rokas instrumentus un rokas elektroinstrumentus. • Ievērot darba aizsardzības noteikumus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plānot savu darbu. • Komunicēties (verbāli, rakstveidā). • Veidot lietišķas attiecības ar klientu. • Apzināt un strādāt ar tehnisko literatūru • Organizēt savu darba vietu. • Strādāt darba grupā. • Strādāt patstāvīgi. • Risināt problēmsituācijas darba procesā. • Ievērot vides kultūras pamatprincipus. • Zināt darba likumdošanas pamatus darba ņēmēja līmenī.

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Veikt nepieciešamus būvdarbus tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai: <ul style="list-style-type: none"> - uzbūvēt sastatnes un turas, - ierīkot veidņus, - betonēt, - uzstādīt pagaidu būves, - ierīkot žogus, - ierīkot siltumizolāciju un skaņas izolāciju utt. • Pielietot darbā vienkāršus ģeodēziskus instrumentus (svērtenis, līmeņrādis, nivelieris u.c.). • Veikt koka elementu ķīmisko aizsardzību ar dažādām metodēm. • Novērtēt darba izpildi, atklāt un novērst defektus. • Veikt koka konstrukciju remontu. • Organizēt savu darba vietu un veikt darbus atbilstoši darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības prasībām. 		

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Darbu tehnoloģija:			
• koksnes apstrādes pamati			
• kokapstrādes darbmašīnas un instrumenti			
• kokapstrādes tehnoloģija			
• būvdarbu tehnoloģija			
• namdaru darbi			
Materiālmācība:			
• koksnes makroskopiskā uzbūve			
• koksnes fizikālās un mehāniskās īpašības			
• koksnes vainas			
• koksnes sugas			
• zāģmateriāli			
• plātņu materiāli			
• apdares materiāli			
• līmes			
• koksnes ķīmiskās aizsargāšanas materiāli			
• būvmateriāli: jumtu materiāli, izolācijas materiāli, apšuvumu materiāli, java, betons utt.			
Rasēšana, rasējumu lasīšana			
Koka konstrukcijas			
Ģeodēzijas pamati			
Koka ēku projektēšanas pamati			
Būvnormatīvi			
Stilu mācība			
Biznesa pamati/ uzņēmējdarbība			
Darba drošība, ugunsdrošība.			
Darba tiesības			
Darba aizsardzība			
Vides mācība			
Būvfizika (elektrība, kustība, pretestība, adhēzija, kohēzija, slodzes, stiprība utt.)			
Elektrotehnika un elektrodrošība			
Lietišķā informātika			
Matemātika (t.sk. lietišķā: tilpuma, leņķu un daudzuma, % aprēķini)			
Organiskās ķīmijas pamati (šķīdinātāji, atšķaidītāji, u.c.)			
Vispārīgā ķīmija (vielu veidi, vispārīgās reakcijas)			
Latviešu valoda			
Komunicēšanās zinības / Saskarsmē			
Vienkārši ar kokapstrādi saistīti termini, simboli svešvalodā (krievu/angļu/ vācu)			
Sarunvaloda (krievu/angļu/ vācu) ar spēju tālāk izglītoties			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Jana Pulkstene – Būvniecības MEC vadītāja, Rīgas Būvamatniecības vidusskola
- Maruta Kriķe – Būvniecības MEC, metodiķe
- Nataļja Isajeva – galvenā metodiķe, Rīgas Būvamatniecības vidusskola
- Guntis Līcītis – direktors, SIA “Rīgas apdares darbi.

Profesijas standarta eksperti:

- Jānis Auziņš – valdes loceklis, Latvijas Būvnieku asociācija

Konsultanti:

- Ivars Tensons – Latvijas Amatniecības kameras meistars, Būvniecības MEC vadītājas vietnieks Rīgas Būvamatniecības vidusskola